

ESMASPÄEV, 17, MAI 2010

Esimene praktikapäev

Esimene praktikapäev möödus suures osas reisimise tähe all. Hommikul neljast Tallinna poole ja seitsmese lennukiga Münchenisse. Paar tundi seal lennujaamaga tutvumiseks ja edasi lennates Viini poole. Liisile, kellele see oli elu esimeseks lennureisiks oli see päris huvitav kogemus kuna lennuk sattus päris korralikku turbulentsi ning maandumine oli samuti väikese libastumisega. Viinis võttis meid vastu väike vihmasabin ja jahe tuul. Pärast bussireisi kesklinna ja väikest metrosõitu, oli järgmine katsumus oodata lahtisel platvormil rongi. Tuuleke oli selleks ajaks juba nooreks tormiks paisunud ning vihma kallas päris korralikult. Meile, kes me soojalainelisest eestist lahkudes just mitte kõige soojemalt riides polnud, oli see päris masendav kogemus. Võõras kohas koerailmaga teel tundmatusse....

Siiski jõudsime lõppjaama, kus meile kooli esindaja vastu oli tulnud. Kirjelduses oli öeldud, et ta ei räägi inglise keelt... unustati mainida aga et ta ei räägi ka saksa keelt, vaid ainult oma austria murrakut, mis meile kõlas nagu kõige kollasema kontinendi jutumulin. Kooli kohalejõudnutena tutvustati meile meie peatuspaika ja jäeti kuni koolipoolse projektijuhhi tulekuni sellega tutvuma. Ütleme nii et pärast Rápina uut ühikat, tundus see elamine pisut 80-test. Tegime ka tiiru ümber kooli ja näidisaia. Natuke ka pildimaterjali -

Hea küll, peale ootamist ja kooli ning kooli aiaga omakäel tutvumist ilmus ka meie kontakt Andreas ja asusime kauaoodatud õhtusöögi kallale.

Kuna kõhud olid päris tühjad, tabas meid paras pettumus pakutavas õhtusöögis, milleks oli "tee-ise endale õhtusöök" leivaviilust ja singi-juustuvalikust koos morsiga. Ei saanud kauaoodatud kosutavat kõhutäit ja mossis meelega jätkasime oma koolitutumise tuuri. Kool on päris tubli. Vanad ajaloolised hooned ning sisustatud kaasaegsete vahenditega. Jõusaal, spordisaal, arvutiklass, suur söögisaal ja poiste/tüdrukute eraldi korrustel asuvad elupaigad. Edasi andis Andreas meile töökohta sõitmiseks jalgrattad välja ning varsti ta lahkus ja me jäime oma esimese ööga üksi.

TEISIPÄEV, 18, MAI 2010

Teine praktikapäev

Tänase päeva programm näeb ette külastada meie tulevasi töökohti ja peale lõunat käia kohalikus veinimuuseumis Loisiumis. Kuna on esmaspäev, siis on hommikusööki võimalik süüa kuni kella üheksani ja siis on ka start. Andreas võtab meid siit auto peale ja sõidame kõigepealt Kittenbergi firmasse, kus Liis tööle hakkab.

Firma tegeleb maastikuehitusega ning peab selle kõrvale päris suurt näidisaeda koos kauplusega. Näidisaed on kokku pandud erinevatest aiakujunduse stiilidest ning toimib samas ka reklaamina. Jooksvalt teevad nad kogu aeg midagi juurde ja koht on väga huvitav ning edukas.

Pärast seda kihutasime (sest niimoodi see siin kitsastel teedel viinapuuistandike vahel tundub) teise kohta, kus hakkab mina koos Veikoga tööle.

See on väike õppemajand, mis tegeleb kõige kasvatamisega. Seal on maitsetaimed, köögiviljad, lilled ning puukool. Mitmed suured kasvuhooned ja ümberringi põllud ning puukooliväljad. Tutvusime asutusega ja mõnede inimestega, kes hakkavad meid seal juhendama.

Kuna lõunasöögi aeg hakkas kätte jõudma, tegime seal päris kiiresti ja kihutasime tagasi kooli. Lõunasöök oli meie esimene soe söök austria pinnal ning samas ka uus avastus (peale võileivakultuuri) austria köögipoleelt. Lõunaks pakuti suppi (seda võib vist supiks nimetada), mis koosnes puljongist, milles ujus kolm tundmatu sisuga palli. Igaüks sai ühe palli ja kulbitäie vedelikku ja selline see oligi. Teine käik oli juba pisut söögi moodi ja kolmandaks pakutav õunakook oli juba päris tuttav. Kõht täis, tuli meil omapead minna kohalikku modernsesse veinimuuseumi. Ringkäik kestis kuskil tunni ja viis meid maa alla veinikeldri sügavusse.

Kaasa antud elektroonilisest giidist kõlav mehehäääl rääkis meile soravas inglise keeles kõigest mis keldris toimub, kuidas tehakse veini ja vahuveini ja millepärast kasutatakse veinide iseloomustamiseks just selliseid omadussõnu. Rääkis mis elu inimesed elasid ning kuidas tehnoloogia arenguga ka veiniproduktioon on muutunud. Pärast seda olime palju targemad ja julgesime ka veini degusteerida ning leida sealt neid salapäraseid täidlasid, kergeid ja puuviljaseid maitseid. Ülejäänud õhtu möödus vaikselt omaette meie elukohas, kasutades kordamööda siin nii defitsiitset internetti.

KOLMAPÄEV, 19, MAI 2010

kolmas päev

Täna oli varajane väljasõit. Kell 7.30 kogunesime maja ees ning seejärel bussidesse ja Viini poole. Eesmärk on külastada linnas paari edukat ettevõtet. Või siis mitte nii edukat, aga feng shui stiilis, mis on siinkandis väga "in".

Esimeses neist oli firmaomanikus naisterahvas, kes üritas propageerida igasuguseid viienda dimensioonide teemasid ja läbi surevate inimeste voolavaid rahulikke jõuvälju. Seepeale küsisin kaasas olnud austria neiult kas ta usub ka sellist jama aga too vaatas mind nii hukkamõistva pilguga et edasi ma ei üritanud. Edasi läksime seisime miski energiasamba juures mis pidi meid puhastama kurjast ning seejärel siirdusime kasvuhoonetesse.

Seal kasvatas too naisterahvas peamiselt figeni nimelisi vilju ja meile jäi pikalt mõistmatuks millest jutt kuid õnneks tuli appi ladina keele oskus ning selgus et tegemist on Ficus nimelise taimega ehk viigipuuga.

Sai üsna selgeks et austerlased on hullud itaaliapärase asjade järgi ning kuigi too firma ei pidanud veel oluliselt teenima oli ta lootusrikas ning arvas et tulevikus müük suureneb. Lisaks viigipuu viljadele tegeles ta nii kohalike kui ka eksootiliste maitsetaimede kasvatamisega sest kasvuhoonetes (põhimõtteliselt kiletunnelid) kasvavate puude vahelist ruumi oli nendega ilmselt kõige kasumlikum täita. Tollest kohast siiski midagi eriti kasulikku enda jaoks ei saanud.

Järgnevalt sõitsime Adamah nimelisse firmasse mis tegeles köögiviljade kasvatamise, turustamise ja logistikaga. Otse loomulikult oli tegemist järjekordse bio ehk maheettevõttega. Too mees oli selgelt praktilise mõtlemisega ning kogu töö oli korralikult organiseeritud. Külmlaos oli 5 töökohta kus pakendati väiketellimusi stiilis 4 õuna, 2 tomatit, pool kilo maaikaid ja 100g salatit. Kastid laoti vastavalt kaubikute marsruudile virna ning sama päeva hommikul esitatud tellimused jõudsid ka õhtuks kliendini. Tellimused laekusid nii elektrooniliselt, telefoniga, postiga ja isegi otsekontaktist. Kaupa mida ise ei toodetud, osteti sisse.

Loomulikult oli ka suurtootmine ettevõtetele, kuid firmaomanik näitas veenvalt et väikepakendite jaotamine on trendikas ning kasumlik õigesti organiseeritult.

Huvitav oli viis, kuidas nad kasvatasid tomatit. Eksperimentaalkorras proovisid nad kasutada heinamultshi.

2004 aastal oli neil nädalas 1000 sellist klienti, hetkeseisuga aga 4674 klienti. Tähtis seejuures oli siiski veatu logistika, vastasel juhul ületavad transpordikulud tulusid. Sel ajal kui viibisime külmhoones helistati talle ning telliti 4 kasti spinatit, pool tundi hiljem tootmispõllule jõudes nägime et töölised lõpetasid juba viimase kasti korjamist ehk töökorraldus oli väga sujuv ning õppimistväärne.

Lisaks nendele ettevõtetele külastasime ka kohalikku turgu kus kaubeldi peamiselt maheköögiviljadega. Hinnad müstilised, müüjad türklased ning ega seisma eriti jääda ei tohtinud. Inimesi otse loomulikult vähe.

Lõunasöök oli mcdonaldsis mis iseenesest oli kummastav peale selliseid mahe ja tervisliku toidu loenguid. Kohalikud kooliõpilased jooksid sinna muidug tormi. Tagasi kodus tegime väikse jalgrattasõidu ning tabasime ka kohalikud toidupoed lahtioleku aegadel. Toidukaup enamasti odavam kui eestis ning enam vähem kõik vajalik ka olemas.

Neljas päev

Äratus tavapäraselt 6.30. Väike pesu ja hommikuvõileivale. 7.30 autodesse ja taas Viini poole, kuna päeva eesmärgiks on külastada kahte kauplust ning pidada piknik Laxemburgi linnakese lossipargis.

Kimasimegi otsejones Laxemburgi linna, mis on üks Viini satelliitlinnadest ning külastasime Ledeleitneri nimelise kaupluseketi poodi lossi juures. Kaupluses müüdi ilupuid, lilli ning aiamaööblit. Põnevad midagi polnud ja palju sellest rääkida ei ole. Mõni pilt hoovist siiski..

Järgmisena võtsime suuna teise, taas itaalia disaini müüva kaupluse poole sest mingil põhjusel leitakse siin, et see on õpilastele hariv ja silmaringi laiendav. Teel sinna peatusime omapead Andreasega ühes kohalikus aiandusäris. Eriliseks tegi selle kaupluseketi asjaolu, et selle omanik pidi olema üks proua, kes sai selle keti endale 40. sünnipäevaks oma isalt. Isa oli oma varanduse teeninud sellega, et leiutas mingit sorti kivimüüri, mille sisse sai taimi istutada. Aasta käive 4,3 miljardit eurot!!

Siis leidsime ka oma teise kaupluse üles. Samuti mitte midagi erilist. Itaalia moega mööbel veidrate lisanditega:)

Seal ringi vaadatud/aeletud (õpilased kukkusid nagu küpsed õunad erinevate iste- ja lamamiskohtade peale) tunnike, lahusime sealt ja võtsime suuna tagasi lossi peale, kus pidi toimuma piknik lossipargis. Ilm ei olnud selgelt selle mõttega päri aga selle kiuste piknik toimus. Juhendajatel oli kaasas suur hulk vorsti ja leiba ning õuna(mahla).

Peale seda tegime ringkäigu pargis, kus tõesti suured ja auväärased puud. Toredad laigulised plaatanipuud, taevasse küündivad jugapuud ning uskumatult kõrged ja jämedad männid. Pilte ka:

Õhtul kodus saime esimese sooja õhtusöögi. Pakuti punast oapada. Oli päris kosutav ja mõnus pärast pikka võileivaperioodi. Söögivärk nõuab omaette peatükki ja küllap see ka tuleb varsti. Linnast ka pisut vaja kõnelda. Igatahes õhtupoolik taas kodune ja sisustatud kohaliku veini mekkimise ning blogi kirjutamisega. Homseni.

NELJAPÄEV, 20, MAI 2010

Viies päev

Tavapärane äratus ja hommikusöök (võileivad hakkavad juba seedimisele) ning esimene külastuskoht Hr Hicki aianduskauplus kohaliku piirkonna turistirohkeima ning parima veiniga piirkonnas. Kauplus asus mägede vahel orus, doonau kaldal. Ümberringi olid kõik mäeküljed muudetud trepiliseks et saaks seal viinamarju kasvatada. Kuna orus on äärmiselt pehme ja soe kliima siis on seal kasvatatud marjad eriti hea kvaliteediga ning kallid. Hr Hick tegeles oma kaupluses kõigega - nii taimede müügi kui lilleseade kui ka taimede tootmisega. Eriti palju oli tal viinapuid kuna need turistidele väga hästi kaubaks lähevad.

Sealt kimasime Tulln´i linna, kus oli üles seatud suuremat sorti aiandusnäitus. Üle kolme päeva oli see esimest korda tõeliselt huvitav ja silmaringi laiendav hommikupoolik. Seal näitusel käisime ringi kuskil paar tundi ja ma tegin väga palju pilte. Valik neist siin, ülejäänud albumis: <http://picasaweb.google.com/ryntsik/Langenlois20101920#>

Lõunasöögiks üllatati meid kohaliku shnitslipraega, mis koosnes seashnitslist, sidrunilõigust, keedetud kartuli lõikudest ning ketchupist. Veider nagu see oli, igatahes saime praadi, mis meil - eesti poistel, siiani nii puudu oli olnud. Peale lõunat saime oma esimese ametliku praktikaosa heidendorffi õppemajandi kasvuhooones. Täna istutasime kurgitaimi, sidusime need üles ja kastsime. Mõnus töö oli. Tunnid kadusid lennates ning neljast juba saadetigi meid minema et homme kohe hommikul jätkata sealt kus pooleli jäi.

Õhtusöök oli täna alguses vägagi veider. Veiko seda süüa ei suutnudki. Pakuti selliseid pirukaid nagu meil on need rasvas küpsetatud moosipallid, ainult siin olid nad ahjus küpsetatud ja täiesti valgeks jäetud. Sees oli moos ja kõrvale pakuti sulavõi kastet või tuhksuhkrut. Algul tundus veider kuid lõpuks oli minuarust päris maitsev. Õhtul käisime Veikoga ka esimest korda kohalikus veinikeldris mekkimas head veini ja tutvumas austria kultuuri köögipoolega. Oli väga maitsev ning absoluutselt kordamistväärt õhtupoolik.

REEDE, 21, MAI 2010

Kuues päev

Tänane päev on olnud teistmoodi kui teised ja seda heas mõttes. Oleme saanud toimetada täiesti iseseisvalt terve päeva ja saanud aimu, kuidas hakkavad meie päevad välja nägema järgmine nädal. Hommikul laekusime Heidendorfi õppemajandisse ja jätkasime sealt, kus eile pooleli jäi. Sidusime üles ka paprikaread ning paigaldasime kõikidele taimeridadele tilgutustorud. Kibedate töötajajana kulus meil selleks ainult tund ja Veiko kimas uut tööd küsima. Meie juhendaja hetkel, sümpaatne österraihh nimega Reinhardt, andis meile uueks tööks pistikute tegemise. Täpsemalt hakkasime paljundama shokolaadimüüdi taimi. Paljundamine iseenesest lihtne - taime tipp maha ja kaheks tükiks.

Tipuosad ühte kasseti ja järelejäänud osa teise.

Reinhardti jutu järgi pidi neil olema tellimus 20 000!!! taimetele. Järgijäänud kolme tunniga enne lõunat paljundasime kolmekesi umbes 2200 taimi.

Lõuna oli täna tähtsam kui tavaliselt, kuna pidime saama köögist süüa järgnevaks kolmeks päevaks mis me siinses residentsis täielikus omapeadluses mööda saadame. Kuna esmaspäeval on siinkandis püha, läksid absoluutselt kõik kodudesse ning tulevad tagasi alles teisipäeval. Lõunasöök oli jälle suur üllatus või õigemini juba hakkame harjuma sellega et supid koosnevadki ainult puljongist ja ei millestki muust, nii ka seekord. Peale sööki läksime kööki oma sööki saama. See, mis meile kaasa anti, ületas kõik meie ootused. Loetlen siinkohal meie toidukorvi kolmeks päevaks: 2 leiba, 2 latti suitsuvorsti, kilo keeduvorstilaadset toodet, 2 pakki võid, 2l piima, 3 kilo jogurtit, kilo kohvi, kamakas juustu, 2 karpil valgehallitusjuustu, moosi, sulatatud juustu, cornfleikse, müsli, chocopopse, 6l õunamahla, 3l apelsinimahla, kastitais (12 pudelit) mineraalvett, saiakesi ja teed.

Nagu näha, kõik külm söök ja ei ühtegi värsket vilja. Kraam käes siirdusime tagasi töökohta. Vahepeal oli ka palavalt igatsetud päike välja tulnud ning ilm oli juba nagu päris suvel ja see oli eesootava nädalavahetuse valguses suurepärase. Pealelõunaseks tööks saime maitsetaimede ja köögiviljataimede ümberpotistamise. Väiksemast suuremasse.

Töö oli äärmiselt nauditav ja saksa keele vähene oskus ei olnudki ühtäkki enam väga häiriv. Peab ütleva et kohalikud poisid olid ka väga sõbralikud ja suhtlemine kulges mõlemale poolele (sisaldab ka elementaarset viipekeelt) rahuldavalt arusaadavalt. Selle töö juures oli huvitav see et nad kasutasid valmispakendatud kasvusubstraati, kuhu oli juba sisse segatud vermikuliit ning mille lõhn/hais oli tugevalt sõnnikuline kuigi paki peal oli kirjas et põhikomponent on kääritatud turvas. Tegime seda tööd terve pärastlõuna kuni neljani, millal tööpäev läbi sai ja tulemus oli päris hea...

Lisaks pildil olevatele taimedele ka ülemisel pildil põrandal paistvad paprikataimed. Koju sõites tegime Veikoga peatuse kohalikus toidupoes ja sattusime peale kuidas maapiirkonnas inimesed poes käivad. Väga nutikas igatahes.

Õhtu oli vaikne, homme plaanis minna Kremsi linna.
Homseni

Seitsmes päev

Vaba päeva puhul magasime hommikul pikalt ning peale kiirustamata hommikusööki istusime oma truude rataste selga ning kulgesime raudteejaama. Mõtlesime külastada lähedalasuvat suurimat linnakest Kremsi Doonau kaldal.

Rongiga pool tundi sõitu ja kohal me olimegi. Linn on siinse piirkonna üks ajaloolisemaid ning tõesti arhitektuur oli muljetavaldav ning ilus.

Hämmastas ka linna puhtus nagu ka kõigi teiste siiani külastatud kohtade oma. Uskumatu kohe, et kunagi pole tänavatel näha prahti ning igal pool on kõik ära grüünestatud. Linnahaljastusse on tõeliselt palju investeeritud ning tulemus on kadestamisväärne. Imetlesime linna ning rändasime mööda kitsaid, kauni kivimustriga ja kohati päris järsu tõusuga tänavaid mööda päris mitu tundi.

Saime mäetippu ronides ka (eba)meeldivalt märjaks tegeva vihmahmaka kuid õhtul taas rongi peale minnes oli meeleolu lõbus ning reisiga jäid kõik rahule.

Rongiga tagasi koju sõites juhtus selline asi et ümberistumise jaamas läksime kogemata vale rongi peale ning sõitsime hoopis vales suunas. märkasime siiski oma möödapanekut kiiresti ning kobisime järgmises peatuses kiiresti maha. Avastasime seal kohaliku teoposi ning kuna selle möötmed ületasid tublisti kodumaiseid, sai ta ka ajalooraamatusse salvestatud.

Vantsisime siis nukralt tagasi oma ümberistumisekohta ning pidime uut rongi poolteist tundi ootama.

Siiski ükskord tuli taas rong, seekord õige, ning tõi meid väsinult kuid rahulolevaina tagasi kodulinna, kus meid juba ootasid me ratsud ning nii see päev põhimõtteliselt lõppeski. Kodus tegime süüa ja vahtisime telekat, niipalju kui seda sai teha altkorraselt kostuva lärmi tõttu.

Nimelt on meie all suur peosaal, mis oli sel nädalavahetusel välja üüritud pulmadeks, niiet olime tahtmatult kohaliku pulma passiivseteks tunnistajateks.

Muusikahelid kõlasid väga tuttavalt ja kohati, kui sõnu ei kuulnud, oleks võinud vanduda et all on Kuslap või Uno Loop oma parimate paladega. Üks huvitav tähelepanek oli, et kuskil kella kümne paiku voolas kogu pulmaseltskond äkki õue ning

kulges akordionimängu ning laulu saatel linna peale. Nii tore et inimesed on nii pagana sõbralikud ja mitte kedagi selline asi ei häiri. Vastupidi, hoopis minnakse välja ja õnnitletakse. Sellist sõbralikkust ning tolerantsi kohtab igal pool mujal kui kodus: (Pooleteise tunni pärast oli rahvas tagasi ja pidu allkorrusel jätkus. Kus nad käisid, jäi meile saladuseks. Tuleb võimalusel teispäeval töö juures uurida.. Head õhtut ja homseni.

PÜHAPÄEV, 23, MAI 2010

Kaheksas päev

Kaheksas päev on taas puhkepäev ja sai kasutatud kodulinnaga tutvumiseks. Linn on vana ja ilus ja jõgi on keskel - väga ilus jõgi, kõikjal lilled ja rohelus ning jälle lilled. Igaühel on siin tegelikult vist lilled ja hoolitsetud aiad, kohe kuidagi ei leia ühtegi kohta kus viriseda.

Ja ilm läks ka pagan ilusaks.
Leidsime ka et linn on päris kõrgel merepinnast.

Kõikjalt leiab nii elusast peast kui pildidl kujutatuna kohalikku sümbolit - mahlapressi.

Keskväljakule on nad püstitanud ühe veidra posti/puu, millel on kuusk tipus ja seda nimetavad nad ise mai puuks. See pidavat sümboliseerima kevade algust ja viljakust. Selline mehelik sümbol. Neil pidi komme olema, et esimese ja viimase kolme päeva jooksul võib seda naaberküla ära varastada ning siis peetakse sümboolne kohus ning varganäod peavad välja tegema. Küla ise aga peab elama häbiga, et lasi sel juhtuda.

Kõik kohad on täis siin *heuriger*´i silte. See on siinkandis selline traditsioon, et kui eelmisel aastal valmis tehtud veini hakatakse pudelitesse villima siis on kolm nädalat veinikeldri ukсед lahti ning inimestele antakse veini proovida ning selles ei sisaldu mingeid riigimakse.

Samuti on siin palju kellergasseneid st veinikeldreid - lausa tänavate kaupa. Neid nimetatakse siin ilma korstendeta majadeks.

Samuti leidsime torema maja, ku perenaine oli saanud 40 aastaseks ning selle tähistamiseks oli välja pandud tore installatsioon.

Väike pizza linna peal...

.... ja õhtupoolik kooli nädisaias veesilma ääres päikese käes.

Selline päev siis täna. Homme jälle uus päev.

Üheksas päev

Taas päev, mis ise vaja ära sisustada. Hommikul pikem uni ja siis IT tunnike ning kui väljas päike juba tõsiselt aknast sisse hakkas paistma, asusime mõtlema, mida ülejäänud päevaga teha. Liis tegi kiire otsuse ja kimas välja kooliaeda päikese kätte. Me Veikoga võtsime rattad ja läksime linna vaatama, kas äkki mõni pood lahti on. Alles oli pühapäev, mil kõik kauplused kinni on ja kuna oli kohalik püha, olid ka sellel esmaspäeval kõik kohad kinni. Istusime siis esimesse kohvikusse maha ja mõtlesime veiniklaasi taga mis edasi teha. Otsustasime minna lihtsalt rattaga linna serva poole

vaatama, äkki on mõni suurem tankla seal. Sõitsime ja sõitsime kuni teeviit näitas järgmist linnakest 4km. Mis seal ikka, lähme vaatame. Tee viis läbi mäekuru ja sõit oli meeldiv.

Mõned peatused, et vaateid nautida ja siis keerasime vaatamisväärsustega tutvuma. Ette jäi Kronseggi linnus ja pärast kümnet minutit väga higinähtu, olimegi linnuse juures. Vanust sellel 750 aastat ja vaatamata oma kõrgele eale nägi ta väga kõbus välja.

Siis jätkasime oma teekonda Schilterni linnakese poole. Tee aga kippus hinge seest võtma. Õnneks oli tee käänuline ja nii sai enne iga kurvi hellitada lootust, et ehk oli see viimane tõus ja edasi läheb kergemaks - ei läinud. Kogu 2km oli ülesmärke ja isegi nii heas vormis ja trimmis poisid nagu me oleme, pidime vahepeal väikese hingetõmbe võtma. Kohale me igatahes saime. Linnake, nagu nad kõik siin, ilus ja puhas ja inimtühi. Sõitsime linnast läbi ja leidsime teeviida, mis lubas tagasi kodulinna läbi viinamarjaväljade viia, selle võtsimegi ja nagu lubatud, nii ka oli. Olime päris kõrgele roninud ja need 7km, mis meil tuli sõita, oli täis kauneid vaateid lähedalasuvatele viinapuuvälju täis mäekulgedele ja all asuvatele linnakestele.

Sõit kestis masendavalt vähe aega, kuna me vântama ei pidanud siis kulus kogu tähelepanu pidurdamisele ja seda me pidime tegema hoolega. Laskumine oli nii terav ja kiire, et allajõudes olid meil kõrvad lukus. Aga juba enne kui alla jõudsime, lubasime seda teed veel kindlasti sõita. See oli lihtsalt nii äge. Õhtul võtsime ette esimese ühise käigu kohaliku veinikultuuri A-sse ja O-sse - heurigeri. Kooli läheduses on üks tore koht, Weinschlössl, kus me muidugi Veikoga juba eelluuret oleme teinud. Täna õhtul siis ühine pidulik söömaaeg ja kenasti sai see ka jäädvustatud (kroonikakirjutajana jäin mina objektiivile

poole).

Peale seda natuke veel kodus tiksumist ning tuttu me läksimegi (homme varajane äratus).

TEISIPÄEV, 25, MAI 2010

Kümnes päev

Üle pika aja on kätte jõudnud päev, millal saab taas tööle minna. Kuna eilne püha tähendab koolilastele veel ühte lisapäeva, on kool ja seega ka köök, jätkuvalt suletud. Hommikukohv ja võileib hinge all, ilmusime poole kaheksast tööle. Esimeseks tööks saime juba kodust tuttava maa kaevamise. Vaja oli kaevata üles üks peenar suures kasvuhoones. Peenar umbes 1.60m lai ja 30m pikk (ükspäev peaks kasvuhoone ära mõõtma).

Kahele suurele eesti mehele polnud see mingi töö ja tunni pärast olime jälle käsi püsti tööd küsimas. Täna ennelõunal töötasime teise mehe käe all. See mees tegeles kõige lilledesse puutuvaga ja nii andis Gerald meile järgmiseks tööks hiigelpikkade liiliate lõikamise. Neile oli parasjagu kiire tellimus ja nii meie lõikasime ja viisime Geraldile lilled ning tema tõmbas varred puhtaks ja pakkis kenasti sisse.

Ta ütles et lilled müüakse aiandusfirmadele edasimüümiseks ja hind on 1.10. Lõpphind pidi kuskil 2,8 - 3 euri olema. Küsimuse peale, kas järgmine aasta kasutatakse jälle samu sibulaid, saime vastuseks et ei, kõik läheb minema viskamisele ja järgmisel aastal kasutatakse jälle uusi. Teisel ja edaspidistel aastatel enam nii pikki ei pidavat saama. Töö konti ei murdnud ning varsti olime ka sellest jagu saanud. Uue töö küsimine pani pealiku pead sügama aga kimbatuse ei kestnud kaua sest me just ennist olime nii hästi ennast kaevamises näidanud ja seda tööd me nüüd jälle saime.

Sooja ilmaga on kasvuhoones kaevamine päris palav töö ja raamide, restide ja torude vahel ka mitte kõige mugavam. Tegime vahepeal pausi ja luusisime aiandi masinapargi juures ringi. Päris põnevaid masinaid oli seal.

Siiski, enne keskpäeva olime ka selle töö seljatanud ning saime uuesti juba vana tuttava Reinhardi käsutusse. Teemaks oli kasvuhoone tühjendamine sinna viidud taimedest. Kogu kasvuhoone põrand oli täis erinevaid maitsetaimi ja lilli ning kuna oli aeg sinna kasvuhoonesse panna paprikat ja tomatit, pidi nüüd selleks ruumi tegema ja potid õue laiali laotama. Lähipäevadel asetleidvaks lahtiste uste päevaks pidi aga kõik olema korralikult ja kindlas järjekorras pandud. Samuti oli meie ülesandeks taimepotid enne väljaviimist üle vaadata ja eemaldada neist umbrohud ning hukka läinud taimed. Kogu selle projektiga tegeles meie järgmine juhendaja, preili (või proua) Elisabeth. Seda tööd tegimegi kuni tööpäeva lõpuni ning jätkame ka homme. Kodus kohtusime ka liisiga, kes tuli oma esimeselt tööpäevalt kohast, kus ta terve siinse aja edaspidi peab olema. Ta ei kõlanud just kõige positiivsemana, eriti arusaamise ja keele koha pealt. Inglise keelt ikka ei oska siin inimesed ja kohe on suhtlemine keeruline. Tööd sai ka tema erinevaid proovida, kuigi ilm oli selline heitlik, päikest ja vihma vaheldumisi. Loodetavasti läheb tal asi paremaks ja suhtlemine libedamaks.

Õhtul tegime vana head kodust makaroni hakklihaga ja hiljem vaatame eurovisiooni.

Päev üksteist

Äratus 6.20, väike elluärkamine ning 6.45 sööma. Võileib hinge alla ja ratta selga ning tööle. Kusjuures Liis läks juba poole seitsmest välja et auto peale saada. Taas jäi ta ilma oma hommikusöögist ning pidi leppima ainult võileibadega. Meie töö algas sellega, mis eelmisel päeval pooleli jäi, st. jätkasime kasvuhoone tühjendamist ning taimede välja kärutamist, et saaks kasvuhoonesse taas uued taimed maha panna.

Kogu selle tohutu taimepottide liigutamise mõte oligi selles, et saaks kasvuhoone tühjaks ning sinna uued taimed kasvama panna.

Vahepeal imetlesime ka kohalikke hiiglast, kes neil siin tühja kõhuga ringi roomavad ja noori tüdrukuid hirmutavad.

Taimede uueks peatuspaigaks sai õues asuv plats, kus nad pidid jääma kuni kõik maha saavad müüdnud. Pildil paistab ka meie uus guru Elisabeth.

Kuna eile pildimaterjali nappis, panen täna rohkem. Kui algul oli kasvuhoone selline...

... siis pidi sellest saama hiljem selline...

... ja kui kõik vajalikud taimed olid välja viidud ning allesjäävad veerandi kasvuhoone peale tõstetud, hakkas järgmine tööprotsess. Selleks pidime põrandalt eemaldama kõik kiled ja katted, mis sinna olid laotatud ja mullapinna, mis sealt välja tuli, pidime nüüd toreda väikese bensiinimootoriga käsifreesiga kenasti läbi hakkima kaks korda ning siis veel tilgutustorud paika ja peenrad saidki enamvähem valmis.

Kasvuhoone lõpus on üks huvitav metsik võsa, mis jäi puutumata, kuna seal oli mingi vajalik taimekasvatus. Tõenäoliselt seemneteks.

Suure töötegemise vahepeal tegi Elisabeth, kellega sai kenasti inglise keeles vestelda ja kohe hulganisti küsimusi esitada, tuuri ettevõtte puukoolipoolsele osale ja rääkis, kuidas on neil lahendatud veesüsteem. Nimelt koguvad nad oma tiiki kokku kõik vee klaaskasvuhoonete katustelt ning puukooliväljadelt. Samuti kasvuhoonete sees põrandate kaudu. Kogu majapidamise all on suur torude võrgustik, mis kõik maha läinud vee ühte kohta kokku toovad. Puukooliväljade alune maa on kenasti kaldega

rajatud ning kaetud kilega, mis vee välja servades asuvatesse kanalitesse toovad ja siis kenasti tiiki jooksevad.

Samuti oli põnev, kuidas nad oma emataimedelt võrsikuid said. Nimelt on emataim kenasti mullas, selle peal peenravaip ja selle peale on laotatud kiht liivaga segatud saepuru. Et ei oleks umbrohtu ning juurdumine oleks lihtsam. Lihtne ja geniaalne.

Päeva viimase otsa tegelesime vanade ja viletsate ja ülekasvanud taimede minema viskamisega. Ja neid ikka oli...

Tööpäeva lõpuks sai algul nii tühi haagis juba päris arvestatava kultuurikihi põhja.

Õhtul tagasi kodus kohtusime ka Liisi ja temagi oli oma päevaga sedakorda päris rahul. Ta käis Kitembergi maastikuehituse tiimiga eraisikule peenraid tegemas ning taimi istutamas.

Õhtu veetsime Veikoga taas linnapeal jalutades ning hiljem leidsime ka ühe päris lihtsakoelise ja koduse heurigeri koha kus värsket veini taskupärase hinnaga maitsta sai. Istusime nagu VIP-id parimates ridades ja nautisime vaadet linnale.

Homseni, või õigemini tänaseni :)

NELJAPÄEV, 27, MAI 2010

Kaheteistkümnes päev

Ruttiinne hommik. Äratus, söök, jalgratas, aiand. Tööpäev algas mullasegu tegemisega. Suurte koguste jaoks on soetatud suur segumasin, millesse tuli järgemööda kallata: 7x70L valmis turbasegu, 3 kärutäit turvast, 4 kärutäit kompostmulda.

Kompostmulla tegemiseks on seal samuti oma tehnoloogia. Kui kompost on kaks aastat seisnud ja valmis laagerdunud, tuuakse see platsi peale. Sõelutakse ja laotatakse suurte augutorude peale hunnikku. Peale kile ja torude külge masin, mis hakkas neisse kuuma veeauru tootma. Nüüd puhutakse sinna komposti sisse niikaua kuuma auru, kuni see hakkab mullast välja puhuma. Niimoodi kile all hautatakse komposti kaks-kolm tundi ja umbrohuvaba kompost ongi sündinud. Samuti pidi selline muld hästi vett hoidma.

Peale segu valmimist löödi meid Veikoga lahku ja kumbki saime endale eraldi juhendaja ja töö. Minu tänane tööpäev möödus Elisabethi käe all. Viisime õue endale töökoha ja hakkasime pihta.

Kuna E spetsialiteet on maitse- ja köögiviljataimed, erilise tähelepanuga just maitsetaimedele, tegelesime täna terve päeva maitsetaimede emataimede kollektsiooni korda tegemisega. Võtsime üle talve hoitud taimed ja selekteerisime elavad hukkunutest ning istutasime terved uutesse pottidesse. Enne väike juureuendus muidugi ka.

Igat taimesorti oli tarvis uue kollektiooni tarvis 6 taimet - vanadest 2 kuni 3 ja ülejäänud värsketest noortest taimedest. Esimese poole päevaga me mündikollektsioonist kaugemale ei jõudnudki.

Vahepeal käisime lõunal ja täna oli mul lõpuks meeles ka pildistada suppi, mida meile igal lõunal pakutakse. Veiko on juba harjunult esimese käiguna sööklas kohe leiba läinud küsima. Supi vedelik on tuima järjepidevusega ühe ja sama maitsega, samamoodi ka need "asjad" mis seal sees ujuvad (ei sisalda liha). Ainuke erinevus päevadel on selles, et "asjad" on kord suuremad, kord väiksemad ja korra isegi tähestiku kujul - maitse ei muutu.

Tagasi tööl läks päev edasi sama tööga, mis hommikupoolikul ning midagi uut ei toimunudki. Ahjaa, õhtuks jõudsime juba tüümiani juurde ja neid hakkasime ka jagama. Ikka suur mätas või põõsas pisikesteks tükkideks ning eraldi väikestesse pottidesse. E ütles, et maitsetaimi on suhteliselt lihtne rohtsete pistikutega paljundada. Jälgima peab ainult seda, milla taim õitseb sest õienuppudega pistikud ei taha hästi juurduda.

Veiko päev sisustati jälle ühe kasvuruumi tühjaks tegemise, üles harimise ja uute taimedega täis istutamisega. Kuna me palju ei kohtunud, on ainult valmis tulemus salvestatud.

Kõik kenasti läbi freesitud ja ka kastmine paika pandud. Tubli poiss. Homme taas uus päev ja eks näe, mis see toob. Homseni!